

Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ – Φ. Ε. 1: Από την Αρχαιολογία στην Ιστορία

Τι είναι η Αρχαιολογία;

Η **Αρχαιολογία** είναι και αυτή μια επιστήμη που μελετά τις δραστηριότητες του ανθρώπου μέσα στους αιώνες, αλλά εξειδικεύεται στη συστηματική αναζήτηση και καταγραφή υλικών ευρημάτων μέσα από ανασκαφές. Τα σημαντικότερα ερωτήματα που απασχολούν τους αρχαιολόγους είναι πώς οργανώνονταν οι άνθρωποι σε κοινωνικές ομάδες, πώς εκμεταλλεύονταν το περιβάλλον τους, τι έτρωγαν, τι κατασκεύαζαν, τι πίστευαν και γιατί άλλαζαν οι κοινωνίες τους.

Σήμερα η Αρχαιολογία έχει γνωρίσει πολύ μεγάλη εξέλιξη. Οι αρχαιολόγοι χρησιμοποιούν σύγχρονες μεθόδους και τεχνολογία για να αποκαλύψουν τα σημάδια των αρχαίων κοινωνιών. Δε μελετούν μόνο τα σημαντικά κτίρια ή τα έργα τέχνης, αλλά καθετί που μπορεί να μας μιλήσει για το παρελθόν. Έτσι, ακόμη και τα σπασμένα κομμάτια των αγγείων, τα απομεινάρια φυτών και ζώων είναι σημαντικά, γιατί μας βοηθούν να μάθουμε για τη ζωή στις αρχαίες κοινωνίες.

Σημαντικό κομμάτι της αρχαιολογικής έρευνας είναι η **χρονολόγηση** των ευρημάτων, που σήμερα γίνεται και με τη βοήθεια της τεχνολογίας.

Στη διάρκεια των ανασκαφών καταγράφονται, ταξινομούνται, φωτογραφίζονται και σχεδιάζονται όλα τα ευρήματα, τα οποία μετά τα μελετούν οι αρχαιολόγοι. Τα αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά και βιβλία. Τα **αρχαιολογικά ευρήματα**, αφού καθαριστούν και συντηρηθούν, πηγαίνουν στα μουσεία και εκεί τα βλέπουμε όλοι μας.

Τι είναι η Ιστορία;

Η **Ιστορία** είναι η επιστήμη που εξετάζει τη ζωή των ανθρώπων στο παρελθόν. Μελετά τις σχέσεις που είχαν οι άνθρωποι μεταξύ τους, τον τρόπο που ήταν οργανωμένες οι κοινωνίες τους, τις αλλαγές στη σκέψη τους.

Η Ιστορία δε μας βοηθάει να γνωρίσουμε μόνο το παρελθόν, αλλά και να καταλάβουμε το παρόν. Η Ιστορία γράφεται από ειδικούς επιστήμονες, τους ιστορικούς. Ο ιστορικός παίρνει πληροφορίες για το παρελθόν από τις πηγές.

Πηγές είναι γραπτά κείμενα, αρχαιολογικά ευρήματα, φωτογραφίες, εφημερίδες, αντικείμενα τέχνης, αλλά και προφορικές μαρτυρίες, τηλεοπτικό και κινηματογραφικό υλικό, ό,τι δηλαδή διασώθηκε από το παρελθόν.

Οι πηγές βοηθούν τον ιστορικό να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που χρειάζεται: ο ιστορικός διατυπώνει ένα ερώτημα για μια συγκεκριμένη περίοδο και διαλέγει τις πηγές που θα τον βοηθήσουν να το απαντήσει.

Σκοπός τού ιστορικού είναι να αναλύσει τα γεγονότα που ερευνά: εξετάζει λοιπόν όχι μόνο τι έγινε και πού, αλλά και πώς έγινε, γιατί έγινε και τι συνέπειες είχε αυτό που έγινε. Για να το πετύχει αυτό, επεξεργάζεται τις πηγές του: συγκρίνει τις πληροφορίες που παίρνει για να δει αν είναι σωστές ή λάθος και γιατί. Τα ερωτήματα που θέτουν οι ιστορικοί αλλάζουν ανάλογα με την εποχή. Έτσι η Ιστορία δε γράφεται μόνο μια φορά και για πάντα.

Γιατί να διδάσκουμε Ιστορία;

Γενικός σκοπός διδασκαλίας της Ιστορίας είναι η ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και της ιστορικής συνείδησης. Η ανάπτυξη **ιστορικής σκέψης** αφορά την κατανόηση των ιστορικών γεγονότων μέσα από την εξέταση αιτίων και αποτελεσμάτων, ενώ η καλλιέργεια **ιστορικής συνείδησης** αφορά την κατανόηση της συμπεριφοράς των ανθρώπων σε συγκεκριμένες καταστάσεις και τη διαμόρφωση αξιών και στάσεων που οδηγούν στην εκδήλωση υπεύθυνης συμπεριφοράς στο παρόν και το μέλλον. Έτσι, με τη διδασκαλία της Ιστορίας μπορούμε να αποκτήσουμε όχι μόνο την επίγνωση ότι ο σύγχρονος κόσμος αποτελεί συνέχεια του παρελθόντος, αλλά και την αντίληψη ότι ο σύγχρονος ιστορικός ορίζοντας συνδέεται άμεσα με τη ζωή μας. Ο σκοπός της ιστορικής σκέψης και της

ιστορικής συνείδησης συνδέεται έτσι με το γενικότερο σκοπό της εκπαίδευσης που αναφέρεται στην προετοιμασία υπεύθυνων πολιτών.

Στόχοι του μαθήματος της Ιστορίας.

Στόχος είναι στο τέλος του μαθήματος να μπορούμε :

- Να αντιληφθούμε τη διαδικασία εξέλιξης του ανθρώπου και τη μετάβαση από την προϊστορία στην Ιστορία.
- Να συνειδητοποιήσουμε τη σημασία της προστασίας του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.
- Να συνειδητοποιήσουμε τη σημασία των προσπαθειών του ανθρώπου για πρόοδο και καλύτερη ποιότητα ζωής.
- Να κατανοήσουμε τη σημασία του γεωγραφικού παράγοντα για τις ιστορικές εξελίξεις.
- Να εκτιμήσουμε τους αγώνες για την κατάκτηση της δημοκρατίας στην αρχαία Ελλάδα.
- Να εκτιμήσουμε την αξία της ανθρώπινης ζωής, της προσωπικής και συλλογικής ελευθερίας.
- Να κατανοήσουμε τη σημασία των γεγονότων της κλασικής εποχής για την Ελλάδα και ολόκληρο τον κόσμο.
- Να εκτιμήσουμε τη λειτουργία της δημοκρατίας ως συστατικού της ελεύθερης πολιτείας.
- Να εκτιμήσουμε την προσφορά των Ελλήνων και των Ρωμαίων στην ανάπτυξη του πολιτισμού.
- Να αποδεχτούμε την ανάγκη της διεθνούς συνεργασίας.
- Να αναπτύξουμε θετική στάση απέναντι στην πολυπολιτισμικότητα και την ειρηνική συνύπαρξη των λαών.

Γραπτή εργασία:

Απάντησε στην ερώτηση **με δικά σου λόγια**: Τι μας προσφέρει η διδασκαλία της Ιστορίας και γιατί είναι σημαντική για εμάς και η επιστήμη της Αρχαιολογίας;
